

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Cdo/75/2022
Identifikačné číslo spisu:	1217215869
Dátum vydania rozhodnutia:	29.10.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Mária Trubanová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:1217215869.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Márie Trubanovej, PhD. a členov senátu JUDr. Jozefa Zlochu a JUDr. Viery Nevedelovej, v spore žalobcu Q. L., narodeného W. zastúpený JUDr. Viktorom Mlynekom, advokátom, Nitra, Štúrova 43, proti žalovanému Slovak Telekom a. s., Bratislava, Bajkalská 28, IČO: 35763469, o zaplatenie 48.372,61 eura s príslušenstvom, vedeného na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 16C/42/2017, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 16Co/254/2018-220 z 13. novembra 2020, takto

rozhodol:

Návrh na prerušenie dovolacieho konania z a m i e t a .

Dovolanie z a m i e t a .

Žalovaný m á voči žalobcovi n á r o k na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava II (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom zo 6. júna 2018 sp. zn. 16C/42/2017-158 (ďalej aj „rozsudok okresného súdu“) žalobu zamietol (I. výrok). Druhou výrokovou vetou žalovanému náhradu trov konania nepriznal.

1.1. Z odôvodnenia rozsudku okresného súdu vyplýva, že konal o žalobe žalobcu, ktorý sa domáhal, aby súd zaviazal žalovaného na zaplatenie sumy 48.372,61 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne od 1. júla 2017 do zaplatenia titulom bezdôvodného obohatenia. Žalobca žalobu založil na argumentácii, že je vlastníkom nehnuteľností - stavebných pozemkov nachádzajúcich sa v k. ú. T., vedených na LV W., a to parc. č. 4767/16 o výmere 18.893 m² a parc. č. 4767/73 o výmere 3.332 m². Žalovaný neoprávnene užíva nehnuteľnosti žalobcu tým, že na týchto pozemkoch sú umiestnené telekomunikačné káble DOK Bratislava - Nitra a DOK Nitra - Topoľčany. V dôsledku umiestnenia káblov na pozemkoch žalobcu je tento obmedzený v užívaní svojich pozemkov. Pri určení výšky bezdôvodného obohatenia žalobca vychádzal z ceny obvyklého nájmu určeného znaleckým posudkom.

1.2. Žalovaný so žalobou nesúhlasil a žiadal ju zamietnuť. Nepoprel, že na pozemkoch žalobcu sú umiestnené štyri podzemné vedenia verejnej telekomunikačnej siete žalovaného; tieto ale boli vybudované v rokoch 1993-1994, resp. 1996-1997 právnym predchodcom žalovaného na základe územných

rozhodnutí vydaných Obvodným úradom životného prostredia S. a Obvodným úradom životného prostredia R.. Umiestnenie podzemných vedení žalovaný odvodil od zákonného vecného bremena na základe § 12 zákona č. 110/1964 Zb. o telekomunikáciách (ďalej len „zákon č. 110/1964 Zb.“). Citovaný zákon v čase výstavby podzemných vedení priznával organizácii spojov vo verejnom záujme právo zriaďovať a prevádzkovať na cudzích nehnuteľnostiach telekomunikačné nadzemné a podzemné vedenia včítane potrebných oporných a vytyčovacích bodov. Žalovaný sa bránil aj tým, že v rozhodnom čase boli pozemky využívané ako poľnohospodárske a žalobca nepreukázal tvrdenia týkajúce sa obmedzenia jeho vlastníckych práv. Právnym titulom užívania pozemkov žalobcu je zákonné vecné bremeno podľa § 12 zákona č. 110/1964 Zb..

1.3. Okresný súd svoje rozhodnutie založil na aplikácii ustanovenia § 451 ods. 1 ods. 2, § 454 Občianskeho zákonníka, § 12 ods. 1 - 6 zákona č. 110/1964 Zb.. Vykonaným dokazovaním mal okresný súd za preukázané, že štyri podzemné vedenia verejnej telekomunikačnej siete žalovaného nachádzajúce sa pod povrchom pozemkov žalobcu boli vybudované na základe právoplatných rozhodnutí o umiestnení stavby. Žalovaný ako organizácia spojov podľa vtedajšej právnej úpravy (zákon č. 110/1964 Zb.) bol oprávnený vo verejnom záujme zriaďovať a prevádzkovať na cudzích nehnuteľnostiach telekomunikačné nadzemné a podzemné vedenia včítane potrebných oporných a vytyčovacích bodov; žalovanému (jeho právnenému predchodcovi) vzniklo zákonné vecné bremeno podľa § 12 ods. 3 zákona č. 110/1964 Zb., ktoré predstavuje právny titul na užívanie pozemkov. Uvedené vecné bremeno trvá. Ak z tvrdenia žalobcu vyplýva, že pozemky nadobudol do vlastníctva bez vedomosti o existencii vecného bremena, toto vecné bremeno sa do katastra nehnuteľností nezapisuje. Nárok na primeranú náhradu za obmedzenie užívania nehnuteľností mal vlastník alebo užívateľ nehnuteľností v čase, kedy k obmedzeniu došlo. Súd prvej inštancie tak nezistil predpoklady pre priznanie nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia.

1.4. Bolo nesporné, že pod povrchom pozemkov vo vlastníctve žalobcu sú umiestnené podzemné vedenia verejnej telekomunikačnej siete. Žalobca však nerozporoval tvrdenia žalovaného, že v rozhodnom období boli pozemky využívané na poľnohospodárske účely; iba samotným umiestnením stavby pod zemským povrchom nemôže automaticky dochádzať k obmedzeniu vlastníckeho práva v rozsahu tvrdenom žalobcom. Ani skutočnosť, že by v budúcnosti mohli byť pozemky žalobcu prekvalifikované na stavebné pozemky, nezakladá právo na náhradu za užívanie pozemkov vo výške obvyklého nájmu.

1.5. Pokiaľ žalobca poukazoval na závery vyplývajúce z Nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky z 12. októbra 2016 sp. zn. PL. ÚS 42/2015, v uvedenom náleze sa ústavný súd vyjadroval k zákonným vecným bremenám a za ne prislúchajúcej jednorazovej náhrade v zmysle zákona č. 657/2004 Z. z. o tepelnej energetike (ďalej len „zákon č. 657/2004 Z. z.“). Z nálezu vyplýva, že nositeľ oprávnení z vecného bremena je povinný zachovávať náklady na zachovanie (údržbu) veci zaťaženej vecným bremenom a jej opravu. Vecné bremeno tak nemožno užívať celkom bezodplatne, ale za odplatu, ktorá zahŕňa výdavky spojené so zachovaním veci a jej opravami. Závery vyplývajúce z citovaného rozhodnutia pre okresný súd neboli aplikovateľné na prejednávajúcu vec; ústavný súd rozhodoval o protiústavnosti iných predpisov; podstatný rozdiel je medzi právnou otázkou posudzovanou ústavným súdom a právnou otázkou riešenou v prejednávanej veci.

1.6. Okresný súd uzavrel, že k vzniku zákonného vecného bremena vo vzťahu k nehnuteľnosti vo vlastníctve žalobcu došlo; nie však v čase vlastníctva žalobcu, ale v čase vlastníctva jeho právneho predchodcu. Odplata za vzniknuté vecné bremeno bola len jednorazová a prináležala právnenému predchodcovi žalobcu. Ak by žalobcovi prináležala určitá náhrada, išlo by o náhradu vo forme nákladov spojených s údržbou pozemkov, prípadne nákladov spojených s preložením vedenia z dôvodu výstavby na nehnuteľnostiach žalobcu. Napokon okrajovo okresný súd poznamenal, že priznanie uplatneného nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia by bolo nielen v rozpore so zákonom, ale aj v rozpore s dobrými mravmi. Lehota na vydanie bezdôvodného obohatenia uplynula vlastníkovi, ktorému bolo do práv zasiahnuté, už pred rokom 2015. Z uvedených dôvodov súd prvej inštancie žalobu v celom rozsahu zamietol.

1.7. Pri rozhodovaní o trovách konania okresný súd aplikoval ustanovenie § 262 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) a nárok na náhradu trov konania nepriznal v spore plne úspešnému žalovanému, nakoľko si v konaní úspešný žalovaný náhradu trov konania neuplatnil a z obsahu spisu mu žiadne trovy nevyplývajú.

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „krajský súd“ alebo „odvolací súd“) konajúc o odvolaní žalobcu rozsudkom z 13. novembra 2020 sp. zn. 16Co/254/2018-220 odvolaním napadnutý rozsudok okresného súdu potvrdil (I. výrok); žalovanému priznal proti žalobcovi plný nárok na náhradu trov odvolacieho konania (II. výrok). Tretou výrokovou vetou odvolací súd návrh žalobcu na prerušenie konania zamietol.

2.1. Odvolací súd vec prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania; rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil postupom podľa § 387 ods. 1, ods. 2 CSP; stotožnil sa s odôvodnením rozhodnutia okresného súdu a poukázal na dostatočné skutkové a právne zdôvodnenie.

2.2. Reagujúc na odvolacie námietky krajský súd v napadnutom rozhodnutí súhlasil so záverom súdu prvej inštancie, že žalovanému vzniklo zákonné vecné bremeno, ktoré predstavuje právny titul na užívanie pozemkov žalobcu; pri existencii právneho titulu užívania veci nie je daný právny dôvod, ktorý by zakladal právo na vydanie bezdôvodného obohatenia. Súhlasil so záverom okresného súdu o tom, že žalobcovi nárok na náhradu za zriadené vecné bremeno nevznikol, pretože nárok na primeranú náhradu za obmedzené užívanie nehnuteľnosti mal vlastník alebo užívateľ nehnuteľnosti v čase, kedy k tomuto obmedzeniu došlo.

2.3. Odvolací súd poukázal na povahu právneho inštitútu vecného bremena špeciálne s poukazom na zákonom zriadené vecné bremeno. V prípade týchto vecných bremien ide o určitý druh verejnoprávneho obmedzenia vlastníka nehnuteľnosti. Finančná náhrada za zriadenie vecného bremena je majetkovým právom osoby, ktorá je povinným subjektom z vecného bremena; predmetné vecné právo vzniká in rem, vzťahuje sa na každého vlastníka zaťaženého pozemku bez ohľadu na spôsob zmeny vlastníctva. Jeho vznik nemožno posudzovať samostatne v prípade každého nového vlastníka zaťaženého pozemku. Práva a povinnosti účastníkov právneho vzťahu bolo potrebné posúdiť podľa zákona č. 110/1964 Zb. účinného v rozhodnom období, a teda od 24. apríla 1992 do 30. júna 2000. Oprávnenia organizácií spojov a tomu zodpovedajúce obmedzenia vlastníckeho práva podľa § 12 citovaného zákona boli takzvanými zákonnými vecnými bremenami, ktoré sa nezapisovali do evidencie nehnuteľností a pôsobili automaticky ex offo. Ustanovenie § 12 ods. 1 zákona č. 110/1964 Zb. sledovalo cieľ predísť možnosti, že vzťah vlastníka pozemku a vlastníka telekomunikačného zariadenia zostane neupravený. Ak by v súčasnosti bol vlastníkom pozemku ten istý vlastník, ktorý ním bol v čase, kedy právny predchodca žalovaného zriadil telekomunikačné vedenie, zrejme by v praxi nevznikali pochybnosti o tom, že zriadením telekomunikačného vedenia došlo ex lege k obmedzeniu vlastníckeho práva tohto vlastníka vecným bremenom; obmedzením vlastníckeho práva vlastníkovi pozemku vzniklo právo na primeranú náhradu za toto obmedzenie a pokiaľ tento vlastník svoje právo na náhradu za obmedzenie vlastníctva neuplatnil v stanovenej lehote na súde, jeho nárok zanikol. Koncepcia jednorazovej náhrady za vecné bremeno vychádza z predpokladu, že právo na zaplatenie náhrady vzniká tomu, kto je vlastníkom nehnuteľnosti v čase zriadenia vecného bremena, voči tomu, v prospech koho sa vecné bremeno zriadilo. Obmedzenie vlastníka má právne dôsledky nielen pre toho, kto bol vlastníkom nehnuteľnosti v čase zriadenia vecného bremena, ale tiež pre každého ďalšieho vlastníka. Odvolací súd uzavrel, že vznik vecného bremena a povinnosť finančného vysporiadania tak nemožno posudzovať u každého ďalšieho vlastníka zaťaženého pozemku samostatne; nový majiteľ zaťaženého pozemku nemá nový nárok na finančnú náhradu za už vzniknuté (zriadené) vecné bremeno, pretože nový vlastník zaťaženej nehnuteľnosti túto nadobúda už s obmedzeniami vyplývajúcimi zo zriadeného vecného bremena.

2.4. Pre posúdenie dôvodnosti uplatneného nároku nebolo podstatné, že žalobca bol pri nadobudnutí predmetných nehnuteľností ubezpečený, že na pozemku nie sú žiadne ťarchy, že vecné bremeno nebolo zapísané na liste vlastníctva, a teda on a ani predchádzajúci vlastníci nevedeli o existencii vecného bremena. Uvedené mohlo založiť nárok žalobcu ako kupujúceho za vady predanej veci voči predávajúcemu. Podstatné je, že žalobcovi, ktorý nadobudol nehnuteľnosť už zaťaženú vecným bremenom, nevznikol žiadený nový nárok na náhradu za už zriadené vecné bremeno.

2.5. K odvolacej námietke o intertemporálnych ustanoveniach odvolací súd zdôraznil, že ich režim sa riadi vždy podľa predpisov platných ku dňu ich vzniku. Ak nový zákon ruší zákon predchádzajúci, ostávajú ustanovenia predchádzajúcich zákonov upravujúce oprávnenia k cudzím nehnuteľnostiam stále aplikovateľné, pokiaľ neskorší právny predpis do týchto právnych vzťahov výslovne nezasiahne. S poukazom na pravú a aj nepravú retroaktivitu odvolací súd uviedol, že vzťah neskoršej a skoršej právnej úpravy riešia takzvané prechodné ustanovenia; ak prechodné ustanovenie nehovorí nič o vzťahu medzi

starou a novou právnou úpravou, nová právna úprava pôsobí do budúcnosti bez akéhokoľvek vplyvu na právne vzťahy založené starou právnou úpravou. Zákon č. 195/2000 Z. z., ktorý zrušil zákon č. 110/1964 Zb. v prechodných a záverečných ustanoveniach o zriadených vecných bremenách podľa zákona č. 110/1964 Zb. nič nehovoril a ani neobnovil prekludované nároky za ich zriadenie. Tento zákon (zákon č. 195/2000 Z. z.) bol neskôr zrušený zákonom č. 610/2003 Z. z. a tento bol zrušený zákonom č. 351/2011 Z. z.. Vo všetkých neskorších právnych úpravách bola náhrada za obmedzenie vlastníckeho práva v súvislosti so vznikom vecných bremien koncipovaná ako jednorazová náhrada, ktorá v dôsledku neuplatnenia práva v zákonom stanovenej lehote zaniká. Neskoršie právne úpravy nezakladali nový nárok na náhradu za nútené obmedzenie užívania nehnuteľnosti vzniknuté pred ich účinnosťou, ani neobnovili zaniknuté nároky na náhradu. Zákonodarca v tejto otázke nezvolil reštitučný prístup, uvedená skutočnosť nemá za následok protiústavnosť týchto predpisov. Ak žalobca v tomto smere argumentoval rozhodnutiami Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. PL. ÚS 42/2015 a sp. zn. PL. ÚS 35/2015 odvolací súd uviedol, že žiadnym výkladom zákona nemožno priznať ani obnoviť právo tam, kde došlo k jeho preklúzii. Nálezom Ústavného súdu PL. ÚS 35/2015 žiadny záväzný právny názor vyslovený nebol, nakoľko Ústavný súd Slovenskej republiky zamietol predložený návrh o súlade § 66 ods. 5 zákona č. 351/2011 Z. z. s článkom 20 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky.

2.6. Ak odvolateľ tvrdil, že súd prvej inštancie tým, že návrh o súlade právnych predpisov nepodal, zaťažil konanie vadou, odvolací súd zdôraznil, že procesný predpis ukladá súdu prerušiť konanie len v prípade, že sa domnieva, že iný právny predpis odporuje zákonu. Súd však takto postupuje len vtedy, ak dospeje k názoru, svedčiacemu o existencii nesúladu právnych predpisov. Potreba takéhoto postupu nie je daná v prípade, že o ústavnosti zákona má pochybnosti strana, nie však prejednávajúci súd. Ak teda okresný súd rozpor zákona s ústavou nezistil a konanie neprerušil, nešlo o vadu konania.

2.7. Ak odvolateľ tvrdil, že súd prvej inštancie sa nijako nevysporiadal s podstatnou argumentáciou doktrínálneho výkladu k danej problematike, ktorý sa zaoberá ústavnosťou niektorých ustanovení bývalého elektrizačného zákona a otázkou zániku ich účinnosti z titulu aplikácie § 6 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd dňom 31. decembra 1991, túto považoval odvolací súd za neopodstatnenú. Príslušné ustanovenia § 12 zákona č. 110/1964 Zb. nadobudli platnosť a účinnosť dňa 24. apríla 1992, je zrejmé, že na § 12 zákona č. 110/1964 Zb. platného v čase vybudovania dotknutých vedení sa § 6 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd nemohol vzťahovať.

2.8. Z uvedených dôvodov odvolací súd neakceptoval opodstatnenosť odvolacej argumentácie a rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny postupom podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

2.9. Odvolací súd napadnutým rozsudkom zamietol návrh žalobcu na prerušenie konania podľa § 162 ods. 1 písm. b) CSP. K uvedenému uviedol, že účel konania o súlade právnych predpisov možno dosiahnuť len tam, kde predmetom posúdenia je právny predpis, ktorý je súčasťou právneho poriadku a nie tam, kde právny predpis bol zrušený a nahradený iným všeobecne záväzným právnym predpisom. Zákon č. 110/1964 Zb. bol súčasťou právneho poriadku do 30. júna 2000; ústavnosť jeho § 12 ods. 6 nebola až do dňa jeho zrušenia spochybnená. Súd bol povinný pri aplikácii tohto právneho predpisu rešpektovať prezumpciu jeho ústavnosti a považovať ho za súladný s Ústavou Slovenskej republiky. Nápravu, alebo obnovenie právnych vzťahov, ktoré by zo súčasného ústavnoprávneho pohľadu mohli byť interpretované inak, je možné dosiahnuť len tým, že zákonodarca zvolí k posúdeniu tejto otázky reštitučný prístup.

2.10. Pri rozhodovaní o trovách odvolacieho konania odvolací súd aplikoval ustanovenie § 396 ods. 1 spojené s § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP a žalovanému priznal proti žalobcovi plný nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie, ktorého prípustnosť odvodzoval z ustanovenia § 420 písmeno f) CSP s tým, že navrhol, aby dovolací súd rozsudok krajského súdu z 13. novembra 2020 sp. zn. 16Co/254/2018-220 zmenil tak, že rozsudok Okresného súdu Bratislava II zo 6. júna 2018 sp. zn. 16C/42/2017-158 zruší a vec vráti Okresnému súdu Bratislava II na ďalšie konanie a rozhodnutie alebo alternatívne, aby dovolací súd uznesením zrušil rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 13. novembra 2020 sp. zn. 16Co/254/2018-220 a zrušil aj rozsudok Okresného súdu Bratislava II zo 6. júna 2018 sp. zn. 16C/42/2017-158 a vec vrátil Okresnému súdu Bratislava II. na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Žiadal o priznanie nároku na úplnú náhradu trov konania na súde prvej inštancie, na odvolacom súde a aj na dovolacom súde v rozsahu 100 %, keďže je

to s ohľadom na okolnosti prípadu spravodlivé.

3.1. Dovolateľ napadol rozsudok odvolacieho súdu v celom rozsahu; výslovne uplatnil iba dovolací dôvod uvedený v § 420 písm. f) CSP. Tvrdil, že odvolací súd mu nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces; tvrdil, že napadnutý rozsudok, a teda aj ním potvrdený rozsudok súdu prvej inštancie, nie sú dostatočne zdôvodnené a presvedčivé, a teda sú nepreskúmateľné. Zdôraznil, že odvolací súd, ako aj súd prvej inštancie mu nedali odpovede a v dostatočnej miere nevyriešili otázky, ktoré mali pre vec podstatný význam.

3.2. Dovolateľ popísal skutkový stav, poukázal na svoje vlastníctvo k pozemkom evidovaným na liste vlastníctva číslo W. pre k. ú. T.; poukázal na skutočnosť, že na jeho pozemkoch sú umiestnené podzemné optické káble; v dôsledku umiestnenia optických káblov je obmedzený v užívaní svojich pozemkov. V rámci uplatneného nároku vychádzal z ceny obvyklého nájmu určeného znaleckým posudkom; nárok uplatňuje za obdobie od 01. júla 2015 do 30. júna 2017; je logické, že potenciálny záujemca o kúpu pozemkov pri ich obmedzení ich už nepovažuje za lukratívne.

3.3. Dovolateľ sa nestotožnil s právnym názorom súdu prvej inštancie, s ktorým odvolací súd súhlasil, a teda, že iba samostatným umiestnením stavby pod zemským povrchom nemôže automaticky dochádzať k obmedzeniu vlastníckeho práva v takom rozsahu ako uplatňoval žalobca, a že skutočnosť, že pozemky by v budúcnosti mohli byť právne prekvalifikované na stavebné pozemky, nezakladá právo na náhradu za užívanie pozemkov vo výške obvyklého nájmu. Dovolateľ zdôraznil, že v priebehu sporu viackrát argumentoval, že jeho pozemky sú stavebnými pozemkami. Odvolací súd sa nevysporiadal s tým, že samotným umiestnením stavby pod zemským povrchom môže automaticky dochádzať k obmedzeniu vlastníckeho práva. Nie je tak možné ustáliť, že by umiestnením káblov na pozemok nedošlo k obmedzeniu vlastníckeho práva; súdy nižších inštancií sa predloženým dôkazom pri posúdení intenzity zásahu „umiestňovateľa“ nijako nezaoberali spôsobom umiestnenia stavby. Aj z toho dôvodu považoval dovolateľ napadnuté rozhodnutia súdov za nezákonné. Vo vzťahu k charakteru pozemkov zdôraznil, že nie je možné prijať iný záver ako ten, že stavebným pozemkom je taký pozemok, ktorý je na tento účel určený územným plánom obce a v žiadnom prípade nie je možné pre účel posudzovania povahy pozemku z hľadiska možnej výstavby na ňom, vychádzať z označenia jeho druhu v katastri nehnuteľností. V tomto smere poukázal na právny názor vyplývajúci z veľkého komentára k stavebného zákona a závery vyplývajúce z rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 8Sžf/5/2014.

3.4. K argumentácii súdov nižších inštancií vo vzťahu k šírke ochranných pásiem dovolateľ uviedol, že záber obmedzených pozemkov je v dôsledku ochranného pásma podstatne väčší, ako bol uplatnený v žalobe. Znehodnotenie pozemkov je tak v oveľa väčšej miere; vzdialenosť medzi telekomunikačnými vedeniami je 5 až 15 metrov. Dovolateľ vyjadril názor, že ak by malo prísť k situácii, že žalovaný môže obmedzovať svojimi zariadeniami stavebné pozemky iných vlastníkov a tým brániť rozvoju pozemkov na účel a v zmysle územného plánu, a to dokonca bezodplatne, logicky nemá žiadnu snahu o splnenie podmienky minimálne premiestniť svoje zariadenia v súlade s čl. 20 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky, a teda obmedziť vlastníctvo iba v nevyhnutnom rozsahu. Pokiaľ na pozemku žalobcu sú umiestnené zariadenia, ktoré obmedzujú jeho vlastníctvo, do doby pokiaľ tento stav trvá, má nárok na náhradu v zmysle Ústavy Slovenskej republiky čl. 20 ods. 4, a teda primeranú náhradu za celé obmedzenie jeho vlastníctva.

3.5. Pokiaľ odvolací súd napadnuté rozhodnutie založil na závere, že právnomu predchodcovi žalovaného vzniklo v zmysle § 12 ods. 3 zákona č. 110/1964 Zb. zákonné vecné bremeno, ktoré predstavuje právny titul na užívanie sporných pozemkov, že pri existencii právneho titulu užívania veci nie je daný právny dôvod, ktorý by zakladal právo žalobcu na žiadaný výrok a pokiaľ ide o nárok na náhradu vecného bremena je zrejmé, že žalobcovi nevznikol ani žiaden nárok na náhradu za zriadenie vecného bremena, pretože nárok na primeranú náhradu za obmedzené užívanie nehnuteľnosti mal vlastník alebo užívateľ nehnuteľnosti v čase, kedy k tomuto obmedzeniu došlo, dovolateľ uviedol, že vlastník má za obmedzené užívanie nehnuteľnosti nárok na primeranú náhradu v čase, kedy k obmedzeniu došlo; k obmedzeniu pritom dochádza v čase podania žaloby, aj deň po tom, a teda stále, a to počnúc okamihom uloženia vedenia na nehnuteľnosti žalobcu. Uloženie diaľkových optických káblov je zjavným príkladom neprimeraného obmedzenia vlastníckeho práva; uloženie diaľkových optických káblov sa realizovalo v súlade s vydanými rozhodnutiami pozemkových úradov, ale sa uskutočňovalo v rozpore s podmienkami definovanými v čl. 20 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky. Dovolateľ uzavrel, že existuje rozpor medzi

Ústavou Slovenskej republiky definovanými podmienkami obmedzenia vlastníckych práv a ich realizáciou telekomunikačnej líniovej stavby. Na obmedzenie vlastníckeho práva pritom musí existovať dostatočný dôvod a obmedzenie musí byť len v nevyhnutnom rozsahu, čo pri uložení káblov, keď káble zasahujú hlboko do pozemku, nie je možné konštatovať. Navyše žalovaný ani jeho právny predchodca nikomu neposkytol žiadnu náhradu a ani len jednorazovú a dokonca nikto z vlastníkov (terajší ani predchádzajúci) nevedeli o uložení optických káblov.

3.6. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku odvolacieho súdu dovolateľ vyvodil, že žalobca sa v súčasnosti už nemôže domáhať žiadnej náhrady za obmedzenie vlastníckeho práva zriadením vecného bremena. Odvolací súd mal za to, že koncepcia vecných bremien ako jednorazovej náhrady vychádza z predpokladu, že právo na zaplatenie náhrady vzniká tomu, kto je vlastníkom nehnuteľnosti v čase zriadenia vecného bremena voči tomu, v prospech koho sa vecné bremeno zriadilo. Podľa názoru odvolacieho súdu právny vzťah vyrovnania vzniká medzi vlastníkom pozemku v čase vzniku vecného bremena a tým subjektom, ktorý výkonom svojich vlastných práv obmedzil práva vlastníka pozemku. S týmto záverom odvolacieho súdu sa dovolateľ nestotožnil, mal za to, že jeho nárok je plne dôvodný, a to za účelom ochrany vlastníckeho práva jeho osoby k predmetu vlastníctva (pozemkom); jedinou ústavne konformnou podobou je náhrada vo forme opakovanej renty, teda ako náhrady, ktorá sa zaručuje po celý čas trvania núteného obmedzenia vlastníctva. Ak by sa priznala pravdivosť a relevantnosť záverov uvádzaných v napadnutom rozsudku znamenalo by to, že dlhšie trvajúce obmedzenie vlastníckeho práva je v podmienkach Slovenskej republiky možné aj bez náhrady. Tento záver nie je ľudskoprávne, ani ústavnoprávne aprobovaný, je nesprávny z oboch perspektív, ktoré majú nadzákonný punc a zákona normatívna právna úprava musí byť s nimi súhlasná.

3.7. Vo vzťahu k jednorazovej náhrade za zriadenie vecného bremena dovolateľ uzavrel, že táto argumentácia súdu musí byť prelomená minimálne s vedomosťou toho, že ak by sa potvrdila, znamenalo by to, že vlastnícke právo obmedzené v minulom storočí za určitú sumu môže byť obmedzené stále. Tento stav nie je súladný s platnou legislatívou, nakoľko využívať triedu vlastníckych práv je základné ľudské právo žalobcu priznané Ústavou Slovenskej republiky.

3.8. Dovolať poukázal na svoju námietku v konaní pred súdmi nižšej inštancie vo vzťahu k intertemporálnym ustanoveniam; odvolací súd bol toho názoru, že ak aj nový zákon ruší zákon predchádzajúci, zostávajú ustanovenia predchádzajúcich zákonov upravujúcich oprávnenia k cudzím veciam stále aplikovateľné, pokiaľ neskorší právny predpis do týchto právnych vzťahov výslovne nezasiahne. Toto právne posúdenie považoval žalobca za nesprávne a poukázal na závery vyplývajúce z nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky PL. ÚS 42/2015 z 12. októbra 2016, s ktorým sa súdy nižších inštancií dostatočnej miere nezaoberali. Z uvedeného nálezu vyplýva, že verejný záujem na obmedzení vlastníckeho práva nemôže a nesmie byť nadradený ochrane vlastníkov. Výstavbu rozvodov tepla treba pokladať za nútené obmedzenie vlastníkov na dlhý, vopred presne neurčiteľný čas. V období, keď nútené obmedzenie vlastníkov v dôsledku existencie právnej povinnosti strpieť vedenie cez svoju nehnuteľnosť trvá, v dôsledku pôsobenia ekonomických zákonitostí dochádza k pohybu vo výške plnenia. Jednorazová náhrada poskytnutá vlastníkom za ich obmedzenie nemá (a priori nemôže mať) povahu primeranej náhrady za obmedzenie, ktorému sú podľa zákona podrobení. Ústavným súdom tak došlo k ústavnému posúdeniu nezákonnosti uvažovania o jednorazovosti náhrady za obmedzenie vlastníka pozemku síce v prípade iného druhu stavieb ako v prejednávanej veci, avšak pri posudzovaní ustanovení de facto, aj de iure obsahovo totožných.

3.9. Ústavný súd Slovenskej republiky pritom v uznesení PL. ÚS 35/2015 síce ústavnú sťažnosť zamietol, avšak len z procesných dôvodov; v rámci svojej argumentácie výslovne uviedol, že závery rozhodnutia PL. ÚS 42/2015 sú priamo aplikovateľné aj na prejednanú vec. Podľa dovolateľa tak odvolací súd nedal jasnú a zrozumiteľnú odpoveď, z akého dôvodu sa vo väčšej miere nezaoberal posúdením argumentov uvedených v citovaných nálezoch ústavného súdu. Nezákonnosť z dôvodu arbitrárnosti videl dovolateľ aj v tom, že odvolací súd nedôsledne vyhodnotil argumenty Ústavného súdu Slovenskej republiky, ktoré sú evidentne úplne rozdielne ako prezentovaný názor zo strany odvolacieho súdu. Je totiž zrejmé, že s čl. 20 ústavy je zlučiteľná aj taká primeraná náhrada za nútené obmedzenie vlastníctva, ktorá sa poskytuje vlastníkovi opakovane. Na uvedené odvolací súd ani súd prvej inštancie vôbec neprihliadli.

3.10. V rámci svojej argumentácie dovolateľ poukázal na závery vyplývajúce z právnej teórie (doktrínálny výklad doc. JUDr. Jána Drgonca DrSc. k Ústave Slovenskej republiky); poukázal na nález

pléna Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. PL. ÚS 19/2009 z 26. januára 2011 a tiež závery vyplývajúce z rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva, sťažnosť číslo W./XX, rozsudok z 25. marca 1999 vo veci Iatridis verus Greece a rozsudky Európskeho súdu pre ľudské práva č. 55179/2000 zo 4. februára 2008 a č. 35014/1997 z 19. júna 2006.

3.11. Dovolateľ poukázal na skutočnosť, že svoj nárok odvodzuje z § 12 ods. 4 zákona č. 110/1964 Zb.; tento nárok má svoj právny základ vo viacerých predpisoch najmä v Ústave Slovenskej republiky (článok 20 ods. 1, ods. 4); výklad zákonov, aj keď sa zriaďujú vecné bremená, sa musí robiť tak, aby bol v súlade s ústavou. Zákon má byť súladný s právnym predpisom s vyššou právnou silou. Je síce fakt, že z ustanovení § 12 ods. 6 zákona č. 110/1964 Zb. vyplýva lehota, v ktorej musí byť žiadosť o náhradu podaná, ak však má vlastník za obmedzené užívanie nehnuteľnosti nárok na primeranú náhradu, kedy k obmedzeniu došlo, má nárok na náhradu aj žalobca, keďže obmedzenie stále trvá. Práve z uvedeného dôvodu tento nárok nemôže byť prekludovaný. Naopak znenie ustanovenia § 12 ods. 6 zákona č. 110/1964 Zb. žalobcovi neoprávneným spôsobom zakladá prekážku na uplatnenie jeho ústavného práva vlastníť majetok. Dovolateľ vyjadril presvedčenie, že ak obmedzenie jeho vlastníckeho práva trvá, je uvedené obmedzenie možné riešiť rentou podľa ekonomických ukazovateľov. Na prejednávanej vec je tak potrebné nahliadať prostredníctvom optiky ústavnosti konkrétne článku 12 ods. 1 ods. 2, článku 13 ods. 1 písm. a) ods. 2 ods. 4, článku 20 ods. 1 ods. 3 ods. 4, článku 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky v súvislosti s nálezom Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. PL. ÚS 42/2015.

3.12. Dovolateľ mal za to, že sudy nižších inšancií mali postupovať podľa § 162 ods. 1 písm. b) CSP a obrátiť sa na Ústavný súd Slovenskej republiky s návrhom na konanie o súlade § 12 ods. 6 zákona č. 110/1964 Zb. s Ústavou Slovenskej republiky. Neobstojí názor odvolacieho súdu, že sledovaný účel možno v konaní o súlade právnych predpisov dosiahnuť len tam, kde predmetom posúdenia je právny predpis, ktorý je súčasťou právneho poriadku a nie tam, kde právny predpis bol zrušený a nahradený iným všeobecne záväzným právnym predpisom. Takéto zdôvodnenie odvolacieho súdu je zjavne protiústavné; dochádza k patovej situácii, kedy by už podľa odvolacieho súdu nemalo byť žiadnej pomoci a nápravy ku konvalidácii zjavnej protiústavnosti.

3.13. Dovolateľ žiadal, aby dovolací súd sám postupoval podľa § 162 ods. 1 písm. b) CSP, respektíve podľa § 162 ods. 1 písm. c) CSP, alebo aby zväzil aj postup podľa § 445 ods. 1 CSP, a teda, aby prerušil konanie a pred rozhodnutím vo veci podal Ústavnému súdu Slovenskej republiky návrh na začatie konania o súlade právnych predpisov alebo podal návrh na začatie prejudiciálneho konania pred súdnym dvorom Európskej únie podľa medzinárodnej zmluvy, ktorou je Slovenská republika viazaná, respektíve požiadal Európsky súd pre ľudské práva o vydanie poradného stanoviska k zásadným otázkam týkajúcim sa výkladu alebo uplatňovania práv a slobôd uvedených v Dohovore o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

3.14. Ďalšou argumentáciou dovolateľ poukázal na konanie spoločnosti Slovak Telekom a.s. zneužívajúcej svoje postavenie na trhu; uvedená spoločnosť dosahuje výrazné zisky; umiestňuje svoje zariadenia nie v nevyhnutnom rozsahu; robí si svoj biznis na cudzích pozemkoch, za ktoré nemorálne neplatí nič.

3.15. S poukazom na závery vyplývajúce z rozhodnutí ústavného súdu, okrem iného sp. zn. IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04 a I. ÚS 110/07 mal za to, že napadnutý rozsudok odvolacieho súdu je arbitrárny, nakoľko odvolací súd sa nevysporiadal s najpodstatnejšími skutočnosťami, ktorými žalobca zdôvodňoval svoj nárok. Dovolateľ uzavrel, že názor odvolacieho súdu, že primeraná náhrada sa prekluduje, je evidentne protiústavný.

4. Žalovaný v písomnom vyjadrení k podanému dovolaniu navrhol, aby dovolací súd postupom podľa ustanovenia § 448 CSP dovolanie zamietol.

4.1. Žalovaný poukázal na skutočnosť, že žalobca dovolanie podal v zmysle § 420 písmeno f) CSP a uviedol pomerne obsiahly popis, v čom by vada mala spočívať. Podľa názoru žalovaného tento opis neobsahuje nič čo by preukazovalo, že rozhodnutie odvolacieho súdu, respektíve jeho postup vykazuje vadu uvedenú v citovanom ustanovení CSP. Žalovaný v dovolaní skôr polemizuje so závermi odvolacieho súdu, respektíve súdu prvej inšancie; značnú časť dovolania venuje doktrínalným úvahám aká by mala byť právna úprava náhrady za užívanie pozemkov bez ohľadu na prijatú zákonnú úpravu. Ďalej argumentáciu venuje úvahám, či súd prvej inšancie a odvolací súd mali prerušiť konanie a podať

podnet na Ústavný súd Slovenskej republiky. Žalovaný reagujúc na túto argumentáciu mal za to, že súdy vo svojich odôvodneniach sa riadne, zrozumiteľne a presvedčivo vysporiadali so všetkými otázkami, ktoré boli podstatné pre posúdenie oprávnenosti žaloby a je z nich zrejmé, prečo rozhodli tak ako rozhodli. Oba súdy sa dostatočne vysporiadali s otázkou právnej kvalifikácie žalovaného nároku, aj s otázkou, či žalovaný nárok vznikol alebo nie. Napokon zo žaloby, respektíve z vyjadrení žalobcu nebolo dostatočne zrejmé, z akého právneho titulu svoj nárok odvodzuje. Oba súdy sa však vysporiadali s otázkou existencie vecného bremena podľa zákona č. 110/1964 Zb., jeho právneho charakteru, s otázkou vzniku nároku na náhradu, ako aj s možným nárokom na vydanie bezdôvodného obohatenia. Dovolateľ so závermi súdu súdov nižších inštancií nesúhlasí, nie je však dôvodné namietat absenciou riadneho odôvodnenia.

4.2. Súdy nižších inštancií sa dostatočne vysporiadali s opakovanými návrhmi žalobcu na prerušenie konania a na podanie návrhu na Ústavný súd ako aj s námietkami žalobcu voči ústavnosti príslušných ustanovení zákona číslo 110/1964 Z. z. Najmä odvolací súd v odôvodnení svojho rozsudku jasne a zrozumiteľne vysvetlil, prečo súd prvej inštancie postupoval správne ak konanie neprerušil a zároveň jasne a zrozumiteľne vysvetlil, prečo ani odvolací súd nevyhovel návrhu na prerušenie konania.

5. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v zákonnej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania. Po preskúmaní podaného dovolania bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie nie je dôvodné, a preto ho zamietol (§ 448 CSP).

6. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, majúci v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu (viď napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/113/2012, 2Cdo/132/2013, 3Cdo/18/2013, 4Cdo/280/2013, 5Cdo/275/2013, 6Cdo/107/2012 a 7Cdo/92/2012, ktoré sú aktuálne aj za súčasnej procesnoprávnej úpravy).

7. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na príslušnom súde nápravy chýb a nedostatkov konaní a rozhodovaní súdov nižšej inštancie, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť vo veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania (pozri rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/6/2014, 3Cdo/357/2015, 4Cdo/1176/2015, 5Cdo/255/2014, 8Cdo/400/2015).

8. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konania, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu. Právnu úpravu dovolania a dovolacieho konania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých sa môže táto podmienka uplatniť, nemožno v žiadnom prípade interpretovať rozširujúco; namiesto je tu skôr reštriktívny výklad (pozri rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/348/2013, 3Cdo/319/2013, 3Cdo/357/2016, 3Cdo/208/2014).

9. Narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých spor bol právoplatne skončený meritórnym rozhodnutím musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti - to platí o všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch. Ak by dovolací súd bez ohľadu na neprípustnosť dovolania pristúpil k posúdeniu vecnej správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu a na tom základe ho prípadne zrušil, porušil by základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej strane (porovnaj rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 172/03).

10. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti; z ustanovenia § 419 CSP vyplýva, že proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je dovolanie prípustné, (len) ak

to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú špecifikované v ustanoveniach § 420 CSP (prípustnosť dovolania pre vady zmätočnosti) a § 421 CSP (prípustnosť dovolania pre riešenie právnej otázky).

11. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je procesnou povinnosťou dovolateľa v dovolaní uviesť, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a náležitým spôsobom označiť dovolací dôvod (§ 420 alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

12. V danom prípade dovolateľ vyvodil prípustnosť dovolania výlučne z ustanovenia § 420 písm. f) CSP.

13. Z ustanovenia § 420 písm. f) CSP vyplýva, že dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

14. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods.1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods.2 CSP).

15. Vo vzťahu k § 420 písm. f) CSP (ako v prípade ďalších väd zmätočnosti uvedených v § 420 CSP) platí, že z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle tohto ustanovenia nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil namietanej vady zmätočnosti; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (porovnaj rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 2Cdo/8/2017, 3Cdo/41/2017, 3Cdo/214/2017, 8Cdo/5/2017, 8Cdo/73/2017). Hlavnými znakmi charakterizujúcimi procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia.

16. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konania. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplyva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov a rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

17. Pokiaľ dovolateľ uplatnil odvolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP, z obsahu dovolania možno vyvodiť, že namietal procesný postup odvolacieho súdu a tvrdil, že procesným postupom odvolacieho súdu mu bolo znemožnené, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Namietal, že rozhodnutia nižších súdov nie sú dostatočne odôvodnené a presvedčivé a z toho dôvodu sú nepreskúmateľné. V konečnom dôsledku namietal, že nižšie súdy mu nedali odpovede a v dostatočnej miere nevyriešili otázky, ktoré mali pre vec podstatný význam.

18. Z rozhodnutí súdov nižších inšancií vyplýva, že pokiaľ žalobca uplatňoval nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia, tento nebolo možné považovať za dôvodný, nakoľko zriadenie

telekomunikačných zariadení bolo realizované na základe platnej právnej úpravy (zákon č. 110/1964 Zb.); skutočnosť vzniku zákonného vecného bremena (právny titul na užívanie pozemkov) vylučuje dôvodnosť nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia z dôvodu nenaplnenia predpokladov na jeho priznanie. Nebolo rozporované, že pozemky v rozhodnom čase boli využívané na poľnohospodárske účely; iba umiestnenie stavby pod zemským povrchom nemá za následok obmedzenie vlastníckeho práva v rozsahu tvrdenom žalobcom. Okresný súd mal za preukázané, že došlo k vzniku zákonného vecného bremena; nároky za vzniknuté vecné bremeno patrili právnomu predchodcovi žalobcu; tieto nároky sa prekludovali uplynutím zákonnej lehoty. Súd prvej inštancie uzavrel, že ak by žalobcovi určitá náhrada prináležala, išlo by o náhradu vo forme nákladov spojených s údržbou pozemkov, prípadne nákladov spojených s preložením telekomunikačného vedenia; okresný súd sa vyjadril aj k záverom vyplývajúcim z Nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. PL. ÚS 42/2015. Odvolací súd bližšie vysvetlil povahu právneho inštitútu zákonného vecného bremena; súhlasil so záverom, že pri existencii právneho titulu užívania veci nie je daný právny dôvod na vydanie bezdôvodného obohatenia, ako aj so záverom, že nárok na primeranú náhradu za obmedzené užívanie nehnuteľností mal vlastník v čase, kedy k obmedzeniu užívania došlo. Odvolací súd sa zaoberal otázkou intertemporálnych ustanovení vo všeobecnosti; z následnej právnej úpravy (zákon č. 195/2000 Z. z., zákon č. 610/2003 Z. z., zákon č. 351/2011 Z. z.) v konkrétnostiach vyvodil, že neskoršie právne úpravy nekoncepovali náhrady za obmedzenie vlastníckeho práva v súvislosti so vznikom zákonných vecných bremien odlišne (od právnej úpravy zákona č. 110/1964 Zb. v rozhodnom čase); nový nárok na nútené obmedzenie užívania nehnuteľností nové právne úpravy nezakladali a ani neobnovili zaniknuté nároky na náhradu.

19. Vády v skutkových zisteniach dovolateľ nenamietal, okrem záveru okresného súdu, že iba skutočnosť, že pozemky by v budúcnosti mohli byť stavebnými pozemkami, nezakladá právo na náhradu za užívanie pozemkov vo výške obvyklého nájmu; dovolateľ v tomto smere tvrdil, že sporné pozemky sú stavebnými pozemkami.

19.1. Pokiaľ dovolateľ prezentoval jeho nespokojnosť s hodnotením vykonaného dokazovania a tým nedostatkami v skutkových zisteniach odvolacieho súdu, dovolací súd pripomína, že dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkových zistení. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie. Dovoláním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania.

19.2. K uvedenému dovolací súd zdôrazňuje, že na závere, že v dotknutých pozemkoch nejde o stavebné pozemky, súdy nižších inštancií napadnuté rozhodnutie nezaložili. Rozhodnutie okresného súdu, (s ktorým sa odvolací súd postupom podľa § 387 ods. 2 CSP stotožnil) bolo založené na závere o nenaplnení zákonných podmienok pre vznik bezdôvodného obohatenia; prekludovaní nároku na jednorazovú náhradu a nesplnení podmienok pre priznanie náhrady vo forme nákladov spojených s údržbou pozemkov (takéto náklady žalobca neuplatnil), prípadne nákladov spojených s preložením telekomunikačných káblov (ani takéto náklady žalobcovi nevznikli). Vzhľadom na využitie dotknutých pozemkov na poľnohospodárske účely (a žalobca ani netvrdil iný účel využitia pozemkov v rozhodnom období) iba umiestnením stavby (telekomunikačných káblov) automaticky nedochádza k obmedzeniu vlastníckeho práva v rozsahu tvrdenom žalobcom.

20. Dovolacou námietkou bolo tvrdenie, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvej inštancie, nebolo dostatočne zdôvodnené a presvedčivé; dovolateľ namietal vadu nepreskúmateľnosti rozsudkov nižších inštancií a tvrdil, že nižšie súdy mu nedali odpovede a nevyriešili otázky, ktoré mali na vec podstatný význam.

20.1. K uvedenému dovolací súd zdôrazňuje, že z práva na spravodlivý súdny proces vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie vo veci (I. ÚS 46/05). Z uvedeného potom vyplýva, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP môže dôjsť aj

nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu (porov. I. ÚS 105/06, III. ÚS 330/2013, či 4Cdo/3/2019, 8Cdo/152/2018, 5Cdo/57/2019) alebo prekvapivosťou rozhodnutia vtedy, keď odvolací súd vydá rozhodnutie, ktoré nebolo možné na základe zisteného skutkového stavu veci predvídať, čím bola strane odňatá možnosť právne a skutkovo argumentovať vo vzťahu k otázke, ktorá sa s ohľadom na právny názor odvolacieho súdu javila ako významná pre jeho rozhodnutie.

20.2. Z judikatúry EŠLP, aj z rozhodnutí ústavného súdu vyplýva, že základné právo podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky aj právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru v sebe zahŕňajú aj právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia (II. ÚS 383/2006). Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nepopierajú zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces, nie sú svojvoľné, neudržateľné a nie sú prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov. Z odôvodnenia súdneho rozhodnutia musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej.

20.3. Rovnako podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako súčasť základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy vyžaduje, aby sa súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné (IV. ÚS 14/07). Povinnosťou všeobecného súdu je uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil. Dostatočnosť a relevantnosť týchto dôvodov sa musí týkať skutkovej i právnej stránky rozhodnutia (napr. III. ÚS 107/07). V prípade, keď právne závery súdu z vykonaných skutkových zistení v žiadnej možnej interpretácii odôvodnenia súdneho rozhodnutia nevyplyvajú, treba takéto rozhodnutie považovať za rozporné s čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 Dohovoru. Súd by mal byť preto vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení koherentný, t. j. jeho rozhodnutie musí byť konzistentné a jeho argumenty musia podporiť príslušný záver. Súčasne musí dbať na jeho celkovú presvedčivosť, teda inými slovami na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí, rovnako ako závery, ku ktorým na základe týchto premis dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé (I. ÚS 243/07, I. ÚS 155/07, I. ÚS 402/08).

20.4. Aj najvyšší súd už v minulosti vo viacerých svojich rozhodnutiach, práve pod vplyvom judikatúry EŠLP a ústavného súdu, zaujal stanovisko, že medzi práva strany civilného procesu na zabezpečenie spravodlivej ochrany jej práv a právom chránených záujmov, patrí nepochybne aj právo na spravodlivý proces, a že za porušenie tohto práva treba považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Povinnosť súdu rozhodnutie náležite odôvodniť, je totiž odrazom práva strany sporu na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktorý sa zaoberá všetkými právne relevantnými dôvodmi uplatnenej žaloby, ako aj so špecifickými námietkami strany sporu. Porušením uvedeného práva strany sporu na jednej strane a povinnosti súdu na strane druhej sa strane sporu, (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom), odníma možnosť náležite skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia prípadných riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov. Ak je nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia porušením práva na spravodlivý súdny proces, táto vada zakladá i prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP.

20.5. I v konaní na odvolacom súde treba dôsledne trvať na požiadavke úplnosti, výstižnosti a presvedčivosti odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu.

20.6. V odôvodnení svojho rozhodnutia sa odvolací súd musí vysporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený, nielen s poukazom na všetky skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal.

20.7. Pokiaľ dovolateľ namietal nepreskúmateľnosť rozhodnutia odvolacieho súdu, dovolací súd konštatuje, že v posudzovanom prípade obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil spôsobom, ktorým by založil procesnú vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP.

20.8. V danom prípade dovolací súd dospel k záveru, že rozsudok odvolacieho súdu spĺňa náležitosti odôvodnenia rozhodnutia (§ 393 ods. 2 CSP v spojení s § 220 ods. 2 CSP), a preto ho nemožno považovať za nepreskúmateľné či nedostatočne odôvodnené.

20.9. Podľa názoru dovolacieho súdu odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu, zodpovedá základnej (formálnej) štruktúre odôvodnenia rozhodnutia. Súslednosti jednotlivých častí odôvodnenia a ich obsahové (materiálne) náplne zakladajú súhrnne ich zrozumiteľnosť aj všeobecnú interpretačnú presvedčivosť. Z odôvodnenia rozsudku vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami aj úvahami pri hodnotení dôkazov jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. V hodnotení skutkových zistení neabsentuje žiadna relevantná skutočnosť alebo okolnosť. Argumentácia odvolacieho súdu je koherentná a jeho rozhodnutie konzistentné, logické a presvedčivé, premisy v ňom zvolené, aj závery, ku ktorým na ich základe dospel, sú prijateľné pre právnickú aj laickú verejnosť. Z odôvodnenia rozhodnutia krajského súdu je zrejmé, z akých skutkových zistení a právnych úvah vychádzal, keď dospel k záveru o nedôvodnosti žalobou uplatneného nároku, ktorou sa žalobca domáhal zaplattenia 48.372,61 eura s príslušenstvom.

21. Z odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu (konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca späťnosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom súdu prvej inštancie vytvára organickú /kompletizujúcu/ jednotu) vyplýva, že sudy nižších inštancií sa zaoberali otázkou, či boli naplnené zákonné predpoklady na vydanie bezdôvodného obohatenia, pričom dospeli k záveru, že žalovanému vo vzťahu k uloženiu telekomunikačných zariadení vzniklo zákonné vecné bremeno; vzťah vyplývajúci z vecného bremena potom vylučuje vznik bezdôvodného obohatenia v rozsahu uplatnenom žalobou aj z dôvodu, že v rozhodnom čase boli dotknuté pozemky žalovaného využívané na poľnohospodárske účely. Okresný súd aj s prihliadnutím na závery vyplývajúce z Nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. PL. ÚS 42/2015 vo vzťahu k vecnému bremenu uzavrel, že vecné bremeno nie je možné užívať celkom bezodplatne, odplata ale prichádza do úvahy v prípade výdavkov spojených so zachovaním veci a jej opravami; takéto nároky žalobcu ale z podanej žaloby nevyplývajú.

21.1. Podstatnou otázkou, ktorou sa sudy nižších inštancií podrobne zaoberali bola otázka, či v prípade zákonného vecného bremena zriadeného podľa zákona č. 110/1964 Zb. ide o jednorazovú náhradu alebo si ju môže uplatniť vlastník pozemku za jednotlivé obdobia ako aj otázkou, či táto náhrada patrí každému (novému) vlastníkovi pozemkov, na ktorých viazne vecné bremeno a dospeli k záveru, že náhrada za zriadenie vecného bremena je jednorazová, patrí prvému vlastníkovi pozemku, (a teda subjektu, ktorý bol vlastníkom pozemku v čase zriadenia vecného bremena). Odvolací súd v tomto smere dodal argumentáciu ohľadne intertemporálnych ustanovení neskorších právnych predpisov upravujúcich podmienky na zriaďovanie a prevádzkovanie telekomunikačných sietí. Sudy nižších inštancií uzavreli, že nárok na náhradu za zriadenie vecného bremena žalobcovi ako ďalšiemu vlastníkovi nepatrí z dôvodu, že tento nárok patrí osobe, ktorá bola vlastníkom nehnuteľností v čase zriadenia vecného bremena; nárok bolo možné uplatniť v zákonnej lehote a neuplatnením v zákonnej lehote tento nárok zaniká.

21.2. Odvolací súd napokon samostatným výrokom návrh žalobcu na prerušenie konania postupom podľa ustanovenia § 162 ods. 1 písm. b) CSP zamietol s poukazom na to, že účel konania o súlade právnych predpisov možno dosiahnuť len tam, kde predmetom právneho posúdenia je právny predpis, ktorý je súčasťou právneho poriadku a nie tam, kde právny predpis bol zrušený a nahradený iným všeobecne záväzným právnym predpisom.

21.3. Už z uvedeného je zrejmé, že sudy nižších inštancií sa zaoberali všetkou žalobnou a odvolacom argumentáciou dovolateľa.

22. Dovolateľ v dovolaní so závermi odvolacieho súdu v zásade vyjadril iba nesúhlas a ponúkol svoju vlastnú argumentáciu, z ktorej vyvodil pre seba priaznivé závery pre úspech v spore o zaplattenie sumy 48.372,61 eura s príslušenstvom.

22.1. Dovolacou argumentáciou bolo tvrdenie, že dotknuté pozemky sú stavebnými pozemkami z dôvodu, že je na tento účel určený územným plánom mesta a nie je možné pre účel posudzovania povahy možnej výstavby na ňom vychádzať z označenia v katastri nehnuteľností. Uvedenou argumentáciou ohľadne charakteru dotknutých pozemkov sa zaoberal už súd prvej inštancie; rozhodnutie nezaložil na závere, že tieto pozemky nie sú pozemkami stavebnými, ale na závere, že v rozhodnom čase boli pozemky využívané na poľnohospodárske účely a žalobca tak nepreukázal obmedzenie vlastníckeho práva odôvodňujúce uplatnený nárok na zaplattenie finančnej sumy.

22.2. Dovolateľ v dovolaní vysvetlil, že záber ochranných pásiem v súvislosti s uloženými

telekomunikačnými káblami je väčší, ako uplatnil v žalobe, s čím súvisí znehodnotenie pozemkov a v prípade, ak žalovaný môže obmedzovať svojimi zariadeniami pozemky iných vlastníkov bezodplatne, logicky nemá žiadnu snahu o splnenie podmienky premiestniť svoje zariadenia, aby k obmedzeniu vlastníka pozemkoch dochádzalo len v nevyhnutnom rozsahu. Tu dovolací súd zdôrazňuje, že dovolateľ uplatnil dovolací dôvod uvedený v § 420 písm. f) CSP ako vadu zmätočnosti, konkrétne arbitrárnosti a nepreskúmateľnosti rozhodnutia odvolacieho súdu. Z jeho argumentácie však vyplýva, že závery súdov nižších inšancií pochopil, reaguje na ne svojou právnou argumentáciou a ponúka opätovne svoje vlastné právne závery.

22.3. Dovolateľ v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP nesúhlasil s právnym posúdením súdov nižších inšancií pokiaľ ide o zákonné vecné bremeno (podľa zákona č. 110/1964 Zb. platného v čase umiestnenia telekomunikačných zariadení), vyjadruje nesúhlas s koncepciou vecného bremena a jednorazovou náhradou za zriadenie vecného premena. Uvádza, že táto argumentácia súdov musí byť prelomená, ide o právne posúdenie nesúhlasné s platnou legislatívou. Rovnako vyjadril svoj nesúhlas so závermi odvolacieho súdu a v rámci svojej argumentácie poukázal aj na závery vyplývajúce z nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. PL. ÚS 42/2015.

22.4. Dovolací súd konštatuje, že za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa, ale len to, že ho neodôvodnil objektívne uspokojivým spôsobom, čo nie je daný prípad. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, IV. ÚS 324/2011) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom strán sporu vrátane ich dôvodov a námietok. Samotné odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované právo strany na spravodlivý proces (IV. ÚS 112/05, IV. ÚS 324/2011). Pri posudzovaní splnenia požiadaviek na riadne odôvodnenie rozhodnutia z hľadiska namietanej zmätočностnej vady v zmysle § 420 písm. f) CSP správnosť právnych záverov, ku ktorým odvolací súd dospel, nie je relevantná, lebo prípadné nesprávne právne posúdenie veci túto vadu zmätočnosti nezakladá (R 24/2017); tento právny záver považuje za ústavnoprávne akceptovateľný i ústavný súd (I. ÚS 61/2019). Vzhľadom na uvedené dovolací súd neakceptoval opodstatnenosť dôvodov, ktoré dovolateľ uvádzal v dovolaní o zmätočnosti (§ 420 CSP) napadnutého rozsudku odvolacieho súdu, trpiaceho nedostatkom riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia, pretože uvedené nezistil.

23. Dovolateľ tak neopodstatnene namietal nesprávny procesný postup odvolacieho súdu, ktorý mu mal znemožniť uskutočňovanie jemu patriacich procesných práv v takej miere, že by došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f) CSP); nezistenie porušenie práva na spravodlivý proces z dovolacích dôvodov bolo dôvodom pre zamietnutie dovolania v zmysle ustanovenia § 448 CSP.

24. Dovolací súd zdôrazňuje, že otázka, či vlastníkovi pozemkov, na ktorom viazne vecné bremeno po ustálení potrebných skutkových zistení (či na pozemkoch boli uložené telekomunikačné zariadenia, či telekomunikačná stavba bola realizovaná v súlade s právnou úpravou, či došlo k zriadeniu vecného bremena, a či umiestnenie telekomunikačného zariadenia na dotknutých pozemkoch trvá) patrí náhrada v súvislosti s obmedzením vlastníckeho práva, a či táto je jednorazová, a či nie je prekludovaná, je otázkou právnou. Ustanovenia Civilného sporového poriadku o dovolaní pripúšťajú podanie dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri riešení ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu; b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná odlišne; v takom prípade ide o dovolacie dôvody uvedené v § 421 ods. 1 CSP.

24.1. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod, sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP). Právnym posúdením sa pritom rozumie činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu.

24.2. Nesprávne právne posúdenie je chybou aplikácie práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej

vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

24.3. K posúdeniu dôvodnosti dovolania (či dovolateľnom napadnuté rozhodnutie skutočne spočíva na nesprávnom právnom posúdení) môže dovolací súd pristúpiť len po prijatí záveru o prípustnosti dovolania. Právna úprava dovolacieho konania dôsledne odlišuje prípustnosť a dôvodnosť dovolania.

24.4. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). V dôsledku tejto viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzí v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom; dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd.

25. Ako z vyššie uvedeného vyplýva, dovolateľ podané dovolanie vymedzil práve (a výlučne) ustanovením § 420 písm. f) CSP, tvrdením o porušení práva na spravodlivý proces najmä tým, že nepovažoval rozhodnutie odvolacieho súdu za dostatočne zdôvodnené a presvedčivé. V dovolaní ponúkol svoju argumentáciu ohľadne správneho právneho posúdenia veci.

25.1. Dovolateľ však neuplatnil žiaden z dôvodov uvedených v § 421 ods. 1 písm. a), b) a c) CSP; netvrdil a nepreukazoval, že sa odvolací súd pri riešení právnej otázky odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu; ak mienil uplatňovať dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. a) absentuje poukaz na ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu; netvrdil, že pri posúdení riešených právnych otázok ide o otázky, ktoré v rozhodovacej praxi riešené neboli a napokon ak mienil vymedziť dovolanie dôvodom uvedeným v § 421 ods. 1 písm. c) CSP, nepoukázal na žiadne z rozhodnutí dovolacieho súdu, pri ktorých by bolo možné konštatovať, že nastolené právne otázky súd dovolacím súdom rozhodované rozdielne.

26. Dovolací súd uzatvára, že obsahom dovolania je iba vyjadrenie nesúhlasu s právnymi závermi odvolacieho súdu (a súdu prvej inštancie); za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že odvolací súd nezdôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa (nestotožnil sa s jeho argumentáciou). Poukazom na ustanovenie § 421 ods. 1 CSP dovolateľ podané dovolanie nevymedzil a iba vyjadrenie nesúhlasu s právnym posúdením odvolacieho súdu nepostačuje na dovolací prieskum v zmysle § 421 ods. 1 CSP práve z dôvodu, že dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný.

27. Dovolateľ sa nestotožnil ani s rozhodnutím odvolacieho súdu, ktorý treťou výrokovou vetou návrh žalobcu na prerušenie konania zamietol a tvrdil, že súdy nižších inštancií mali postupovať podľa § 162 ods. 1 písm. b) CSP a obrátiť sa na Ústavný súd Slovenskej republiky s návrhom na konanie o súlade § 12 ods. 6 zákona č. 110/1964 Zb, s Ústavou Slovenskej republiky.

28. V nadväznosti na uvedené dovolateľ navrhol, aby dovolací súd sám postupoval podľa § 162 ods. 1 písm. b), resp. podľa § 162 ods. 1 písm. c) CSP alebo zvažil postup podľa § 445 ods. 1 CSP. Navrhol, aby dovolací súd prerušil dovolacie konanie a pred rozhodnutím o podanom dovolaní a/ podal Ústavnému súdu Slovenskej republiky návrh na začatie konania o súlade právnych predpisov; b/ podal návrh na začatie prejudiciálneho konania pred súdnym dvorom Európskej únie podľa medzinárodnej zmluvy, ktorou je Slovenská republika viazaná alebo c/ požiadal Európsky súd pre ľudské práva o vydanie poradného stanoviska k zásadným otázkam týkajúcim sa výkladu alebo uplatňovania práv a slobôd uvedených v Dohovore o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

29. K návrhu na prerušenie konania postupom podľa § 162 ods. 1 písm. b) CSP dovolací súd uvádza, že už odvolací súd zamietajúc takýto návrh na prerušenie odvolacieho konania uviedol, že účel konania o súlade právnych predpisov možno dosiahnuť len tam, kde predmetom posúdenia je právny predpis, ktorý je súčasťou právneho poriadku a nie tam, kde právny predpis bol zrušený a nahradený iným všeobecne záväzným právnym predpisom.

29.1. S vyššie uvedenou argumentáciou sa dovolací súd stotožňuje.

29.2. Prerušiť konanie podľa § 162 ods. 1 písm. b) CSP možno len vtedy, ak k záveru, že všeobecne záväzný právny predpis (tu namietaný § 12 ods. 6 zákona č. 110/1964 Zb.) je v rozpore s ústavou, dospel súd, a nie účastník konania.

29.3. Ústavný súd Slovenskej republiky v náleze sp. zn. PL. ÚS 42/2015 rozhodol, že Ustanovenia § 10 ods. 5 druhá, tretia a štvrtá veta, § 10 ods. 9, § 10 ods. 10 prvá a tretia veta a § 10 ods. 12 prvá, druhá a štvrtá veta zákona č. 657/2004 Z. z. o tepelnej energetike v znení neskorších predpisov v rozsahu, v akom sa v týchto ustanoveniach používa slovo „jednorazová“ v slovnom spojení „primeraná jednorazová náhrada“, nie sú v súlade s čl. 20 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky a s čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd; vo zvyšnej časti návrhu nevyhovel.

29.4. Porovnaním úpravy zákona č. 657/2004 Z. z. pred a po zverejnení vyššie citovaného nálezu ústavného súdu je zrejmé, že zákon č. 657/2004 Z. z. v neskoršom znení používa iba pojem „primeraná náhrada“, namiesto dovtedajšieho pojmu „primeraná jednorazová náhrada“.

Zákonná dikcia o možnosti uplatniť nárok na primeranú náhradu u držiteľa povolenia do šiestich mesiacov odo dňa, keď sa vlastníik nehnuteľnosti o uplatnení zákonného vecného bremena držiteľom povolenia dozvedel, najneskôr do jedného roka s tým, že inak právo na primeranú náhradu za uplatnenie zákonného vecného bremena držiteľom povolenia zaniká ostal nedotknutý.

29.5. Uvedená formulácia o zániku nároku na primeranú náhradu zodpovedá svojou podstatou formulácii § 12 ods. 6 zákona č. 110/1964 Zb. v aplikovanom znení, podľa ktorého žiadosť podľa odseku 5 sa musí podať do 12 mesiacov odo dňa, keď k obmedzeniu užívania nehnuteľnosti došlo, inak nárok zaniká.

29.6. Dovolací súd napokon poukazuje na § 91 ods. 1 ods. 2 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 314/2018 Z. z.“) čo sa týka účinnosti nálezu v konaní o súlade právnych predpisov, podľa ktorého (1) právny predpis, jeho časť alebo jeho ustanovenie, ktorých nesúlad s právnym predpisom vyššej sily ústavný súd vyslovil, strácajú účinnosť dňom vyhlásenia nálezu ústavného súdu v zbierke zákonov; (2) orgán verejnej moci, ktorý má uviesť právny predpis do súladu podľa čl. 125 ods. 3 ústavy, je viazaný právnym názorom vysloveným v náleze ústavného súdu. Ak do šiestich mesiacov od vyhlásenia nálezu v zbierke zákonom neuvedie právny predpis do súladu s právnym predpisom vyššej právnej sily alebo medzinárodnou zmluvou, stráca právny predpis, jeho časť alebo jeho ustanovenie, ktorého nesúlad s právnym predpisom vyššej právnej sily ústavný súd vyslovil, platnosť.

29.7. V rámci posudzovania dôvodnosti návrhu na prerušenie konania podľa § 162 ods. 1 písm. b) CSP nemožno opomenúť § 87 zákona č. 314/2018 Z. z., podľa ktorého ústavný súd konanie zastaví, ak preskúmaný právny predpis stratí platnosť pred vyhlásením nálezu vo veci. Ak sa konanie začalo na základe návrhu súdu podľa čl. 125 ods. 1 a čl. 144 ods. 2 ústavy, rozhodne ústavný súd o zastavení konania podľa povahy veci. Predmetom preskúmania podľa návrhu dovolateľa malo byť ustanovenie § 12 ods. 6 zákona č. 110/1964 Zb.; uvedený zákon bol zrušený zákonom č. 195/2000 Z. z.. Aj keď zrušený zákon (zákon č. 110/1964 Zb.) je aplikovateľný na skutkové okolnosti, ktoré vznikli počas jeho účinnosti, dovolací súd sa stotožňuje s právnym názorom vysloveným už odvolacím súdom, podľa ktorého nová právna úprava (či už zákon č. 195/2000 Z. z., zákon č. 610/2003 Z. z. a ani zákon č. 351/2011 Z. z.) inú úpravu zániku práva na primeranú náhradu ak nebola uplatnená v zákonnej lehote nepriniesli.

29.8. Z dôvodov vyššie uvedených dovolací súd nepovažoval návrh na prerušenie konania podľa § 162 ods. 1 písm. b) CSP za dôvodný.

30. Dovolateľ navrhol prerušiť konanie aj podľa § 162 ods. 1 písm. c) CSP a žiadal, aby dovolací súd podal návrh na začatie prejudiciálneho konania pred Súdnym dvorom Európskej únie podľa medzinárodnej zmluvy, ktorou je Slovenská republika viazaná. Blížšie dôvody takéhoto postupu nekonkretizoval, možno ich vyvodiť z celého textu odvolania, keď záver súdov nižších inštancií o charaktere náhrady za zriadenie vecného bremena a prekludovaní tohto nároku, ak nie je uplatnený v zákonnej lehote, považoval za výsledok nesprávneho právneho posúdenia.

30.1. Tu dovolací súd zdôrazňuje, že dovolateľ uplatnil výlučne dovolací dôvod v zmysle § 420 písm. f) CSP; dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 CSP dovolateľ nevymedzil. Dovolací súd pripomína, že rozsahom a dovolacími dôvodmi je viazaný.

30.2. Dovolateľ predbežnú otázku, ktorá by mala byť predmetom konania pred Súdnym dvorom Európskej únie nevymedzil.

30.3. K otázke povinnosti súdu podať návrh na konanie pred Súdnym dvorom Európskej únie sa vyjadril dovolací súd už za účinnosti predchádzajúceho procesného predpisu (Občiansky súdny poriadok) a v

rozhodnutí sp. zn. 3Cdo/108/2012 z 26. júla 2012, publikovaného v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 61/2013 právnou vetou konštatoval, že „ak súd v priebehu konania nedospeje k potrebe výkladu komunitárneho práva, a preto konanie v zmysle § 109 ods. 1 písm. c) O.s.p. nepreruší, prejednanie a rozhodnutie sudcom vnútroštátneho súdu nezakladá procesnú vadu konania v zmysle § 237 písm. f) ani g) OSP“. V odôvodnení rozhodnutia bližšie uviedol, že vnútroštátny súd nie je povinný vyhovieť každému návrhu účastníka konania na prerušenie konania a postúpenie návrhu súdnemu dvoru na vydanie rozhodnutia o predbežnej otázke; túto povinnosť nemá ani vtedy, keď prípadne v určitej veci aplikuje ustanovenie zákona platného v Slovenskej republike, do ktorého bol prenesený obsah právnych noriem Európskej únie. Zmyslom riešenia predbežnej otázky je zabezpečiť jednotný výklad komunitárneho práva, teda nie rozhodnúť spor, ktorý nemá žiadnu komunitárnu relevanciu a je vo výlučnej kompetencii štátu členskej krajiny.

30.4. Závery vyplývajúce z vyššie citovaného rozhodnutia dovolacieho súdu sú plne aplikovateľné aj za účinnosti novej procesnej úpravy predstavovanej Civilným sporovým poriadkom; závery vyplývajúce z R 61/2013 si najvyšší súd osvojil aj v neskoršom rozhodnutí sp. zn. 7Co/3/2021 z 30. novembra 2021.

30.5. Z uvedených dôvodov, absencie formulácie predbežnej otázky súdnemu dvoru a absencie aplikácie komunitárneho práva nepovažoval dovolací súd návrh na prerušenie konania podľa § 162 ods. 1 písm. c) CSP za dôvodný.

31. Dovolateľ napokon žiadal, aby dovolací súd zvážil postup podľa § 445 ods.1 CSP, a požiadal Európsky súd pre ľudské práva o vydanie poradného stanoviska k zásadným otázkam týkajúcim sa výkladu alebo uplatňovania práv a slobôd uvedených v Dohovore o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

31.1. Podľa čl. 1 ods. 1 Protokolu č. 16 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Protokol“) najvyššie súdy a tribunály Vysokých zmluvných strán, ako sú stanovené v súlade s článkom 10, môžu požiadať súd, aby vydal poradné stanoviská k zásadným otázkam týkajúcim sa výkladu alebo uplatňovania práv a slobôd uvedených v dohovore alebo jeho protokoloch.

31.2. Postup podľa čl. 1 ods. 1 Protokolu môže dovolací súd zvoliť ex offio alebo na návrh strany sporu; v prípade návrhu strany sporu na podanie žiadosti o vydanie poradného stanoviska nie je povinný takúto žiadosť na Európsky súd pre ľudské práva podať.

31.3. Dovolateľ svoju argumentáciu vo vzťahu k postupu podľa § 445 ods. 1 CSP v dovolaní nerozvinul, ostáva domnievať sa, že námietkou je tvrdené porušenie práva vlastníť majetok vyplývajúce z čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, podľa ktorého každá fyzická alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok. Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou verejného záujmu a za podmienok, ktoré ustanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva.

31.4. Vzhľadom ku skutočnosti, že právo na ochranu majetku vyplývajúce z Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd sa v plnej miere premietlo do čl. 20 Ústavy Slovenskej republiky a dovolací súd dôvod na postup podľa § 162 ods. 1 písm. b) CSP nezistil, nedospel ani k potrebe podania o žiadosti o vydanie poradného stanoviska.

32. Návrh na prerušenie konania postupom podľa § 162 ods. 1 písm. b), c) a § 445 CSP považoval dovolací súd za nedôvodný, a preto ho zamietol.

33. Dovolanie žalobcu vymedzené § 420 písm. f) CSP bolo síce prípustné, ale nie dôvodné. Z uvedeného dôvodu ho dovolací súd zamietol podľa § 448 CSP.

34. Dovolací súd žalovanému, v dovolacom konaní úspešnému, priznal podľa § 453 ods. 1 CSP s použitím § 255 ods. 1 CSP voči neúspešnému žalobcovi nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

35. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.